

BSHP-1.0003 22.2024.MN

KLUB RADNYCH PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ

Tomasz Madras

Radny Województwa Podlaskiego

www.tomaszmadras.pl

19 września 2024 r.

Sz. P. Łukasz Prokorym

Marszałek Województwa Podlaskiego

Interpelacja

Na podstawie § 86. Statutu Województwa Podlaskiego składam interpelację ws. poradnika bezpieczeństwa obywatelskiego na wypadek klęsk żywiołowych, kryzysu i wojny, dla mieszkańców województwa podlaskiego.

Zwracam się do Zarządu Województwa Podlaskiego o uwzględnienie w planach na przyszły rok, a w szczególności w budżecie województwa, dystrybucję instrukcji, w formie opublikowanego poradnika, na wypadek klęsk żywiołowych, kryzysu i wojny, która byłaby dystrybuowana dla mieszkańców województwa. Publikacja taka powinna trafić do gospodarstw domowych województwa dla zwiększenia bezpieczeństwa i propagowania wiedzy o właściwych zasadach postępowania w wypadku różnych sytuacji zagrożenia.

Przygotowanie społeczeństwa i państwa na sytuacje kryzysowe to nie tylko zakupy sprzętu dla wojska czy innych służb, ani odbudowa infrastruktury takiej, jak schrony. To także gotowość obywateli na wypadek kryzysu, a więc świadomość i umiejętności potrzebne w takiej sytuacji. Jest to zatem dziedzina, w którym można i należy edukować, szkolić i przygotowywać się. Oczywiście nie po to, aby powodować panikę, ale po to, by żyć bez strachu i nadmiernego stresu. W krajach skandynawskich znana jest zasada 72 godzin: obywatel, a w praktyce często rodzina, powinni umieć poradzić sobie w sytuacji kryzysowej samodzielnie, tzn. bez pomocy służb i bez dostępu do usług komunalnych, przez trzy doby. Jest to okres, na który można przygotować niewielkie domowe zapasy. Jednocześnie ułatwia to pracę służb ratowniczych i innych instytucji.

Można wyróżnić następujące obszary wiedzy i kompetencji obywatelskich:

- 1) Wiedza o infrastrukturze ochronnej: zasadach wykorzystania, rozmieszczeniu, realnych możliwościach
- 2) Sposoby zabezpieczenia podstawowych potrzeb, w tym zaopatrzenia w wodę i żywność w sytuacji tymczasowego braku dostępu do infrastruktury (np. brak bieżącej wody w sieci)

- 3) Wiedza o funkcjonowaniu sygnalizacji alarmowej używanej przez władze do informowaniu obywateli o zagrożeniach (rozdzielanie sygnałów, wiedza, jak się zachować)
- 4) Umiejętność racjonalnego zorganizowania osobistych zapasów podstawowych środków niezbędnych do życia.
- 5) Wiedza, jak postępować w trakcie działań służb ratowniczych, policji i wojska, aby pomóc, a nie przeszkodzić.
- 6) Wiedza, jak zachować się w sytuacji spotkania się z osobą-zagrożeniem, np. terrorystą, żołnierzem wrogiej armii, dywersantem.
- 7) Świadomość i umiejętność pomocy osobom potrzebującym w naszej okolicy: sąsiadom w podeszłym wieku lub osobom z niepełnosprawnościami.
- 8) Bronić się przed *fakenewsami* – edukacja na rzecz świadomości, jakie zagrożenia niosą ze sobą fałszywe wiadomości i jak się przed nimi bronić.
- 9) Edukacja w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej.

Otwarta agresja rosyjska na Ukrainę 2 lata temu pokazała całej Europie, że nie można już beztrwosko zakładać, że żyjemy w całkowicie bezpiecznych czasach. Polacy, jako społeczeństwo, narażeni są na różnego rodzaju zagrożenia: kryzysy, zamachy terrorystyczne, agresje hybrydowe, zagrożenia militarne itp. Podlasie bezpośrednio doświadczyło ataku hybrydowego w postaci celowo wywołanego kryzysu migracyjnego. Im lepiej przygotowani jesteśmy na wszelkie ryzyka, tym bardziej bezpieczny jest nasz kraj, region, i miasto, dlatego należy postarać się, aby być przygotowanym – odpornym na zagrożenia. Samorządy mogą bardzo przyczynić się do odporności obywatelskiej poprzez działania edukacyjne i promocję praktycznej wiedzy.

Odporność obywatelska to kompetencje i gotowość obywateli do ochrony samych siebie, oraz osób w swoim otoczeniu (bliskich, sąsiadów) przed niebezpieczeństwami związanymi z sytuacją kryzysową. Każdy z nas, jako obywateli, potrzebuje wiedzy, jak ochronić siebie, swoją rodzinę, swoich sąsiadów, na wypadek kryzysu, zamachu terrorystycznego, zamieszek, a nawet wojny. Podstawowa wiedza dotyczy takich spraw, jak to, gdzie znajduje się najbliższa studnia głębinowa, jak przygotować podstawowe zapasy, co zrobić, jeśli nie będzie prądu, bieżącej wody, nie będą działały bankomaty, telefony czy Internet. Za przykłady dobrej edukacji obywatelskiej w tym zakresie służą od lat państwa skandynawskie. Po stronie samorządów można wykonać bardzo dużą pracę związaną z przygotowaniem społeczeństwa na różne sytuacje kryzysowe.

KLUB RADNYCH PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ

Tomasz Madras
Radny Województwa Podlaskiego
www.tomaszmadras.pl

Publikacja taka może być przygotowana dla mieszkańców województwa i z uwzględnieniem specyficznych warunków naszego regionu, ewentualnie można rozważyć wykorzystanie gotowego poradnika pt. *Bądź gotowy! Poradnik na czas kryzysu i wojny*, opracowanego przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa w 2022 roku.

W związku z powyższym uprzejmie proszę o informację, czy tego typu działanie może zostać podjęte przez Zarząd Województwa Podlaskiego, oraz jakie byłyby szacunkowe koszty przygotowania i dystrybucji publikacji. Szczególnie mocno podkreślam, że tego typu działania, a także inne podobne, zwiększające poziom bezpieczeństwa i odporności obywateli w obecnej sytuacji politycznej Europy, warto traktować priorytetowo i niezależnie od bieżących sporów politycznych.

Z wyrazami szacunku

Tomasz Madras